

ת"פ 49295/07/15 - מדינת ישראל נגד אחמד דיאב, הנאשם

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 49295-07-15 פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נ'
דיאב

לפני
בעניין: כבוד השופט מוחמד עלי
מדינת ישראל - המאשימה ע"י פרקליטות
מחוז חיפה - פלילי

נגד

אחמד דיאב - הנאשם

גזר דין

1. גזר הדין עוסק בעונש שיש להשית על הנאשם לאחר הרשעתו בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (ריבוי עבירות) (להלן: **חוק העונשין**).

עיקרי הכרעת הדין

2. הנאשם הורשע בהכרעת דין מפורטת שניתנה לאחר הבאת ראיות, זאת לאור מעורבותו בפרשיית מרמה רחבת היקף שהתרחשה בשנת 2013 במפעל למחזור מתכות הפועל במתחם המכונה "קריית הפלדה" באזור התעשייה בעכו (להלן: **המתחם**), ואשר שייך לחברת חד אסף בע"מ (להלן: **חד-אסף**). במוקד הפרשה חברת מתכות טמרה למסחר בע"מ (להלן: **מתכות טמרה**) שסיפקה גרוטאות למתחם, ועובד במתחם - שגיב מלכה (להלן: **שגיב**), שהועסק על ידי חברת חד-אסף בתפקיד "שוקל" בעמדת השקילה במתחם. בהתאם לקביעות בהכרעת הדין, עובד חד-אסף, שגיב, בשיתוף עם נציגי מתכות טמרה, זייף תעודות משקל של מטעני גרוטאות שהובלו למקום ותמורת אתננים שקיבל - גרם במרמה להשאת תשלומים למתכות טמרה שהסתכמו במיליוני שקלים. הנאשם הוא נהג משאית שהועסק על ידי מתכות טמרה וחלקו בפרשה התמצה בכך שהוביל בחלק מהתקופה הרלוונטית גרוטאות למתחם, ובגין חלקו זה קיבל תשלום - נוסף על שכרו - ממתכות טמרה.

3. בכתב האישום נטען כי בוצעו שתי שיטות מרמה: אחת עיקרית ושניה משנית קטנה מאוד בהיקפה. בהכרעת הדין הורשע הנאשם בחלק מן העבירות שיוחסו לו וזוכה מחלקן. נקבע כי אכן הוכחה המרמה כפי

שתוארה בכתב האישום; ולצד הקביעה שמדובר במרמה בסכומים בהיקף גדול מאוד, נקבע שהיקפה המדויק לא הוכח. שיטת המרמה הנוספת, המשנית, שנטען בכתב האישום שאף היא התרחשה והנאשם נטל בה חלק - לא הוכחה ועל כן הנאשם זוכה מביצוע העבירות ככל שהן מתייחסות אליה. בהכרעת הדין פורטו הממצאים ובתוך כך חלקו של הנאשם בפרשה, ולהלן אביא את עיקרי הכרעת הדין.

4. לפי עובדות האישום שהוכחו, בתקופה שבין התאריכים 2.4.2013 עד 5.8.2013 (להלן: **תקופת המרמה**), משך תקופה של כארבעה חודשים, שימש שגיב כשוקל האחראי על שקילת הגרוטאות המובאות לחד-אסף במשאיות לשם מכירתן. חד-אסף רכשה את הגרוטאות וביצעה את התשלום בגינן בהתאם למשקלן כפי שנקבע על ידי שגיב. מחמוד המאם וגאנם אבו אלהיג'א (להלן: **מחמוד ו-גאנם**) שימשו בצוותא כמנהלים של חברת מתכות טמרה וכאמור, הנאשם ואחרים שימשו כנהגי משאיות של מתכות טמרה.

5. בתקופת המרמה, במספר רב מאד של הזדמנויות, מחמוד וגאנם שלחו משאיות הנושאות גרוטאות למכירה בחד-אסף, בין היתר משאית בה נהג הנאשם. בהגעת המשאיות לחד-אסף ובהתאם לשיטת המרמה, שגיב זייף את תוצאות השקילה של הגרוטאות במשאיות, כך שהגדיל במרמה את משקלן תוך שינוי נתוני השקילה במערכת הממוחשבת של חד-אסף. בכל אחת מאותן פעמים, שגיב העתיק את משקלן הגבוה יותר של גרוטאות שהובאו על ידי ספק אחר במשאית אחרת, לתעודת השקילה של אחת המשאיות של מתכות טמרה שבה פורטו תוצאות שקילת הגרוטאות. בהמשך, חד-אסף ביצעה תשלומים למתכות טמרה בעבור הגרוטאות, בהתאם למשקל המזויף. בכך קיבלו במרמה מחמוד וגאנם סכום כסף של מיליוני שקלים.

6. בחלק מן ההזדמנויות האמורות הנאשם שימש נהג של אחת המשאיות ובכך הוא נטל חלק בשיטת המרמה. נקבע בהכרעת הדין כי בהיות הנאשם מודע לשיטת המרמה, הוביל גרוטאות אל המתחם ובתמורה לכך, מחמוד וגאנם שילמו לו סכומי כסף. וליתר פירוט:

(-) בשלב מסוים בחודש מרץ 2013 ידע הנאשם על המרמה המתבצעת וידע באופן כללי כי שגיב מגדיל את המשקל ורושם בתעודות השקילה משקל שאינו משקף את המשקל האמיתי של המטען שנושאת המשאית. חרף זאת המשיך הנאשם בהובלת מטענים למתחם במסגרת עיסוקו במתכות טמרה. לאחר שגילה את הדבר, פנה הנאשם לשגיב והלה ביקש ממנו "שישתוק" ואמר לו שהוא עושה את העבודה שלו, שהוא אך נהג שעליו לעשות מה שיגיד לו, וכי יפנה למחמוד ולגאנם בעניין. חרף ידיעתו, המשיך הנאשם לעבוד ולהוביל גרוטאות בידעו ש"הקומבינה" מתרחשת.

(-) הנאשם קיבל סכומי כסף ממתכות טמרה בנוסף למשכורתו בגין הובלת המטענים שמשקלן זויף. בהכרעת הדין נקבע כי הנאשם קיבל תחילה בין 400-500 ₪ לשבוע ובשלב מסוים קיבל סכום שלא עלה על 1,500 ₪, זאת כשהיקף המרמה גדל. עוד נקבע כי קיים קושי לדעת מאיזה שלב החל הנאשם לקבל הנאשם 1,500 ₪ לשבוע. בשים לב לתקופה בה שימש הנאשם נהג, הסכום שקיבל ממתכות טמרה לא עולה על 9,000 ₪.

(-) בכתב האישום נטען כי שיטת המרמה נמשכה מחודש אפריל 2013 ועד חודש אוגוסט 2013 (ראו סעיף 1 לכתב האישום) ואכן הוכח כי המרמה התרחשה בתקופה זו. ואולם על פי הקביעות בהכרעת הדין, רישיון הנהיגה של הנאשם נפסל על ידי משרד הרישוי למשך שלושה חודשים, החל מיום 23.4.2013. בהתאם לכך נקבע שלא הוכח שהנאשם נהג בפועל במשאית בתקופת הפסילה או השתתף בצורה אחרת במרמה, ועל כן זוכה מביצוע העבירות ככל שיוחסו לו בתקופת הפסילה. יוצא אפוא כי הנאשם ביצע עבירות בכשליש מתקופת המרמה, כלומר במשך כששה שבועות בלבד.

7. עוד חשוב לציין כי בהכרעת הדין נקבע כי בחודש ספטמבר 2013 הנאשם התקשר לאחד הממונים בחד-אסוף והתריע על המרמה המתבצעת במתחם, וכך הביא לחשיפת הפרשה. נקבע עוד כי הגם שהנאשם חשף כי מתבצעת מרמה הוא לא היה מודע לאופן הטכני בו היא מתבצעת. בעקבות גילוי הפרשה פנתה חד-אסוף לחוקר פרטי שתיחקר את הנאשם, וזה האחרון הודה בחלקו בפרשה. בהמשך -המשטרה חקרה את הפרשה וגם במהלך חקירתו במשטרה הודה הנאשם במעורבותו בפרשה.

טיעוני הצדדים לעונש

8. לאחר מתן הכרעת הדין טענו הצדדים לעונש. המאשימה הגישה טיעון כתוב (טמ/1) והוסיפה טיעון בעל-פה. הנאשם טען לעונש בעל פה.

9. המאשימה ציינה את הערכים המוגנים שנפגעו, והפנתה לנסיבות ביצוע העבירות כפי שהן הוכחו בהכרעת הדין. בין היתר נטען כי הגם שהאתננים שהנאשם קיבל היו מועטים יחסית, יש לראות את מעשיו של הנאשם בפריזמה רחבה יותר בהתאם למעורבותו ותרומתו למכלול פרשיית המרמה. נטען בהקשר זה כי הנזק שנגרם בעקבות המרמה הוא גדול וכי הפגיעה שנגרמה הייתה מנת חלקה של חד-אסוף ושל הציבור הרחב. כן נטען כי תרומתו של הנאשם לפגיעה הייתה משמעותית. כמו כן נטען כי הנאשם היה מודע לשיטת המרמה, כי נטל חלק בה לתקופה משמעותית, וכי היה "בורג" חשוב במרמה. המאשימה הפנתה לענישה הנוהגת לדידה בעבירות בהן הורשע הנאשם וביקשה להחמיר עם הנאשם תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה. לשיטת המאשימה מתחם העונש ההולם כולל מאסר בפועל שנע בין 18 ל-30 חודשים, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי. המאשימה הפנתה להרשעותיו הקודמות של הנאשם ולעובדה כי כבר באשמה ולא נטל אחריות על מעשיו ומנגד - העובדה כי הוא חשף את פרשת המרמה. לסיכום, ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם עונש של מאסר באמצע המתחם, קנס גבוה וכן פיצוי הולם למתלוננת. יצוין כי המאשימה הגישה פסיקה לתמיכה בטענותיה.

10. הנאשם טען לעונש והפנה אף הוא לממצאי הכרעת הדין ולעובדה כי הנאשם זוכה מחלק מן העבירות שיוחסו לו. הנאשם טען כי הוא לא היה מעורב במכלול מעשי המרמה, חלקו בפרשה הוא קטן ומצומצם ואף מזערי והתבטא בעיסוקו בנהיגת המשאית; וכי מעשי המרמה שבוצעו על ידו היו אך בחלק מתקופת המרמה, משך מספר שבועות מתוך התקופה כולה. עוד הפנה הנאשם לסכום הזעום שהוא קיבל תמורה השתתפותו במרמה שלדידו לא עולה על 6000 ₪. כן נטען על ידי הנאשם כי יש להתחשב בחלוק

הזמן מאז חשיפת הפרשה (בשנת 2013) ועד היום ובעובדה כי במהלך תקופה זו לא היה בתנאים מגבילים כלל, שכן הוא נעצר עם חשיפת הפרשה ושחרר. לשיטת הנאשם מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ועד לששה חודשי מאסר בעבודות שירות. הנאשם הפנה לנסיבותיו האישיות וטען כי שליחתו למאסר בפועל תביא לפגיעה קשה במשפחתו, וכן ביקש להתעלם מהרשעותיו הקודמות שהתיישנו ומכל מקום אינן בתחום המרמה. בנוסף לכך, ביקש הנאשם לתת ביטוי משמעותי לעובדה כי הוא זה שהביא לחשיפת פרשת המרמה. הנאשם הגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו.

מתחם העונש ההולם

11. כידוע, בהאידנא, מלאכת גזירת הדין נעשית, בדרך כלל, בשני שלבים עיקריים: קביעת מתחם העונש ההולם ולאחר מכן גזירת העונש בגדרי מתחם העונש (סעיף 40ג' לחוק העונשין), כשבתוך כך יש לבחון אם קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מן המתחם. קביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם נעשית בהתאם לעיקרון המנחה בענישה, שהינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעיקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

12. תחילה יצוין כי אין מחלוקת בין הצדדים שיש לראות בכל המעשים בהם הורשע הנאשם כ"אירוע" אחד במובן סעיף 40ג' לחוק העונשין, ונראה כי עמדה זו בדין היא. כתב האישום מגולל מספר מעשים שיטתיים, שמקיימים ביניהם זיקה פנימית עניינית הדוקה, ואשר בוצעו בפרק זמן מוגדר ומצומצם, ובמתחם גיאוגרפי מוגדר. לכך יש להוסיף כי הערך שנפגע בכל המעשים הוא אחד (ראו והשוו: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.10.2014); רע"פ 4760/14 קיסלמן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 7.5.2015); ע"פ 4289/14 חנונה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 21.1.2015)); ע"פ 5668/13 מזרחי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 17.3.2016)).

13. הנאשם הורשע בריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין שקובע כי "**המקבל דבר במרמה, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו - מאסר חמש שנים**". העבירה של קבלת דבר במרמה יכולה לחול בסיטואציות שונות ולחבוק מצבים שונים. אולם בבסיס העבירה הגנה על חופש הבחירה, ההחלטה והפעולה של המרומה, אשר נשללו ממנו עקב מעשה המרמה, ובנוסף לכך הזכות לקניין ולרכוש (לדין נרחב בערכים המוגנים של עבירות המרמה ראו: מ' ס' ותד "הערך החברתי המוגן באמצעות עברת המרמה" ספר אור 529 (2013)). בית המשפט העליון התייחס לא פעם לחומרה שיש לייעד לעבירות מרמה ככלל ולעבירה של קבלת דבר במרמה זאת בשים לב לפגיעה "בביטחון הנדרש בפעילות כלכלית וביכולתם של אנשים לתת אמון בזולתם" (ע"פ 4190/13 סמואל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 18.11.2014) (להלן: עניין סמואל)).

14. לענייננו: ככל שההתייחסות היא לפרשת המרמה בכללותה, דומה שאין מי שיחלוק כי הערכים המוגנים נפגעו פגיעה חמורה. הדבר נלמד מעצם העובדה כי העבירה בוצעה בנסיבות מחמירות, נסיבות המשקפות חומרה בעיקר מבחינת השיטתיות והיקף מעשי העבירה (ראו בעניין זה סעיפים 108-100 להכרעת הדין). בהכרעת הדין ציינתי לעניין היקף המרמה כך -

"פרשיית המרמה הניבה סכום מרמה גדול המסתכם במיליוני שקלים; ופגיעתה של המרמה הייתה חמורה לא רק לחד-אסף, אלא לכלל הציבור בהיות חד-אסף חברה הנסחרת בבורסה לניירות-ערך בתל אביב ונאצלה לדווח על הפרשה לציבור הרחב. אכן, מיקוד המבט בחלקו של הנאשם ובטובת ההנאה שהשיג, מלמד כי אינו בהיקף נרחב; נזכיר כי ה"דבר" שקיבל הנאשם במרמה הוא סכום שבוע שהסתכם תחילה במאות שקלים ולאחר מכן בכ-1,500 ₪. ואולם, בחינתן של הנסיבות המחמירות אינה מצטמצמת "לתנובה" שהשיג הנאשם לעצמו, אלא למכלול היקף פרשיית המרמה והנזק החמור שנגרם".

15. חומרת הפרשה באופן כללי והיקף המרמה הנרחב, לא מיייתרים את הצורך למקד את המבט בחלקו של הנאשם בפרשייה, שכן בסופו של דבר גזר הדין אמור לבטא את העונש הראוי לנאשם ובתוך כך את מתחם העונש ההולם למעשי הנאשם ולא למעשיהם של אחרים. כפי שקובע סעיף 40ב לחוק העונשין **"העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו"**. זאת ועוד, גם בעידן זה לא נס ליחו של עקרון הענישה האינדיבידואלית, והוא נותר הקו המנחה במלאכת הענישה בשיטתנו. בע"פ 4796/12 **דודוב נ' מדינת ישראל**, פסקה 10 (פורסם בנבו, 23.12.2013) ציין בית המשפט העליון:

"עיקרון הענישה האינדיבידואלית, שהנחה את בתי המשפט מימים ימימה, עוגן גם בהוראותיו של תיקון 113 לחוק העונשין, ובא לידי ביטוי בעיקרון ההלימה העומד בלבו. עיקרון ההלימה קובע כי עונש ייחשב להולם רק אם הוא מתחשב בסוג העבירה בנסיבות המסוימות שבהן היא בוצעה, ותוך התייחסות למידת אשמו של הנאשם המסוים העומד לפני בית המשפט".

16. יובהר כי נגד שגיב ונציגי מתכות טמרה הוגשו כתבי אישום שטרם ניתנו בהם הכרעות דין, לכן אציב בפתח הדברים "הערת אזהרה" או שמא תמרור אין כניסה למי שמבקש ללמוד גזירה שווה מעניינו של הנאשם כאן לעניינים של אחרים ככל שימצאו חייבים בדין. ולעיצומו של דבר: הנתונים שנפרשו בהכרעת הדין מלמדים בבירור כי הנאשם אינו "הבכיר" מבין מבצעי המרמה וניתן לומר אף כי הוא מבין הזוטרים, אם לא הזוטר ביותר (ונראה כי כך הוא נתפס על ידי חד-אסף ונציגיה - ראו עמ' 76 ש' 29 לפרוטוקול). כפי שצינתי בהכרעת הדין (פסקה 108) **"תפקידו של הנאשם במערך הכולל של פעולות המרמה היה מועט והוא ביצוע את המרמה אגב עיסוקו כנהג במתכות טמרה; הנאשם לא היה חלק מתכנון המרמה ועל כך אין חולק"**. אם כן, הרושם העולה לאחר שנשמעו הראיות כי התקיימה שיטת מרמה משומנת שהופעלה על ידי שגיב ומתכות טמרה והנאשם נקלע אליה בהיותו נהג משאית אצל מתכות טמרה,

ששכרו (הנורמטיבי) לא עלה על כמה אלפי שקלים בחודש. מובן כי הנאשם לא תכנן את ביצוע המרמה ולא היה בין הוגיה. אכן, אלמלא ביצוע פעולת הנהיגה לא הייתה מתרחשת המרמה, ומבחינה זו פעולת הנהיגה הייתה פעולה סיבתית חשובה בשרשרת המרמה (ולה קראתי בהכרעת הדין "בורג" חשוב) אולם יש להציבה בצד הביצועי של המרמה. פעולה זו אף בוצעה כחלק מפעולה נורמטיבית של נהיגת המשאית והובלת מטענים שלא התבצעה באמצעות מרמה. יתרה מכך, כפי שצוין לעיל הנאשם לא הוביל מטעני גרוטאות בכל תקופת המרמה אלא רק למשך 6 שבועות בלבד מכלל תקופה של כארבעה חודשים. בהינתן קביעה זו ובהינתן הקביעה כי מדי שבוע קיבל הנאשם מנציגי מתכות טמרה תחילה 400-500 ₪ ולאחר מכן 1,500 ₪ (פסקה 59 להכרעת הדין), הרי סכום המרמה הכולל שקיבל הנאשם לא עולה על כמה אלפי שקלים (9,000 ₪ לכל היותר) - זאת לעומת הסכומים הניכרים שגרפו מתכות טמרה ושגיב.

17. אשר למדיניות הענישה הנהוגה - בשים לב למאפייניה הייחודיים של המרמה הנדונה כאן, לא כל שכן ייחודיות חלקו של הנאשם ביחס ליתר המעורבים, קשה לחלץ מן הפסיקה מקרים שתואמים את המקרה הנדון כאן. על כן, המקרים המובאים להלן הם להשוואה ולעיון בלבד ואין ללמוד מהם בהכרח גזירה שווה. רע"פ 262/14 **נאשף נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 22.11.2014) - הנאשם קיבל במרמה כ-100,000 ₪ לאחר שהתחזה כרופא וכבעל קשרים ומהלכים בין היתר בצמרת השלטון הישראלי, נדון ל-15 חודשי מאסר בפועל; רע"פ 765/14 **חרינו נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 13.3.2014) - בהיותו הבעלים של עסק שכפל הנאשם שני התקנים של לקוחות ועשה שימוש בהם תקופה ארוכה בסכום כולל של כ-4,000 ₪, הנאשם נדון לחמישה חודשי מאסר בעבודות שירות; רע"פ 1612/14 **קראוז נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 12.3.2014) - סוכן ביטוח שביצע פעולות מרמה כלפי לקוחותיו נדון ל 9 חודשי מאסר בפועל; רע"פ 2224/11 **חזיזה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 22.3.11) - בתיק זה דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור של נאשמת, אשר התחזתה לסוכנת ביטוח והוציאה במרמה מעל 400,000 ש"ח מלקוחות. הנאשמת נידונה ל-18 חודשי מאסר בפועל; ע"פ 2519/10 **בראנס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 3.2.2011) - על הנאשם הוטלו 28 חודשי מאסר בפועל לאחר שהורשע בגין מכר מקרקעין במרמה, תוך זיוף מסמכים; ע"פ 8458/11 **שובל נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.9.2013) - הנאשם שלשל לכיסו כמיליון שקלים במסגרת פעולות מרמה כלפי משקיעים בשוק ההון, הנאשם נדון ל 18 חודשי מאסר בפועל; ת"פ 7674-05-11 **מדינת ישראל נ' סרור** (19.7.2017) - במקרה זה נדון הנאשם ל 6 חודשי מאסר בעבודות שירות לאחר הרשעתו בין היתר בקבלת דבר במרמה בגין מכירת סולר מהול בשווי של כ-5.5 מיליון שקלים.

18. לאור המפורט לעיל, אני קובע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 ל-18 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי.

19. מנסיבות העניין, לא נראה כי קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לקולה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

20. בגזירת העונש בגדרי מתחם העונש ההולם, יש לשקול את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא' לחוק). אפרט להלן את השיקולים שאינן קשורות לביצוע העבירה.
21. הנאשם יליד 1974 נשוי ולו משפחה אותה מפרנס. מהנתונים שנפרשו בפניי בהכרעת הדין עולה כי הנאשם עובד כנהג משאית אצל מתכות טמרה ושכרו החודשי מסתכם בכמה אלפי שקלים. כאן המקום לציין כי מצבו הכלכלי של הנאשם רלוונטי לא רק לקביעת העונש אלא גם לקביעת רכיב הקנס בתוך המתחם (סעיף 40 ח' לחוק העונשין).
22. לנאשם הרשעות קודמות, הרשעה אחת בגין עבירה של העלבת עובד ציבור שבוצעה בשנת 2000 והתיישנה; והשנייה בוצעה בשנת 1991 בהיותו קטין בן כ-17 שנים. גם עבירה זו התיישנה וצפויה להימחק מהמרשם במרץ 2018. אמנם, הדין מאפשר להציג הרשעות קודמות שהתיישנו לבי המשפט (רע"פ 1808/10 זיכרון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 13.4.2010)), אולם יש לתת את הדעת לכך שמדובר בהרשעות ישנות מאוד שצפויות להימחק בקרוב ועל כן אין ליתן למידע זה את מלוא הנפקות ואין לגזור ממנו שיקולים לחומרה, זאת ברוח התכלית העומדת בבסיס חוק המרשם - אשר מבקשת לעודד חזרה לדרך המוטב (ראו: בג"ץ 1935/93 מחפודנ' השר לענייני דתות, פ"ד מח(1) 752, סעיף 9 לפסק הדין (1994)).
23. שיקול משמעותי שיש לזקוף לזכות הנאשם, היא העובדה שאינה שנויה במחלוקת (סעיף ב(3) לטיעוני המאשימה) ואשר מצאה ביטוי לאורך ולרוחב הפרשה - כי הנאשם מיוזמתו חשף את שיטת המרמה. בפסקה 18 להכרעת הדין ציינתי כי "גילוי המרמה נעשה אפוא על ידי הנאשם, ויושם אל לב - בשלב הראשון שיטת המרמה (העיקרית) טרם נודעה.... ואף הנאשם לא ידע כיצד מתבצעת המרמה". אני סבור כי להתנהגותו של הנאשם יש לתת ביטוי משמעותי בגזירת העונש. אך לפני מספר ימים הקל בית המשפט בעונשו של נאשם אשר "חשף למעשה את הפרשה, מושא כתב האישום המתוקן, הפליל את עצמו ואת חבריו בה, והודה בכתב האישום המתוקן" וציין שיש לעודד התנהלות מעין זו (ע"פ 1403/17 קובלסקי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 24.10.2017)). למותר לציין כי נסיבה זו נמנית על הנסיבות שיש לשקול בגזירת העונש (סעיף 40יא(4) לחוק העונשין).
24. המאשימה טענה כי בגזירת העונש יש להתחשב כך שהנאשם "כפר באשמה" ולא נטל אחריות על מעשיו. אינני סבור כי בנסיבות מקרה זה, יש לתת מלוא התוקף לשיקולים אלו. ראשית, להבדיל מנאשם שמודה בכתב האישום כי אז ניתן לזקוף זאת לזכותו, "כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא יזקפו לחובתו" (סעיף 40יא(6) לחוק העונשין). שנית, לאחר ניהול הליך הראיות הנאשם זוכה מחלקים רבים של כתב האישום ונקבע כי חלקו הוא קטן לאין שיעור ממה שנטען בכתב האישום. שלישית, יש לזכור כי הנאשם הוא זה שנטל אחריות, חשף את המרמה בפני הממונים בחד-אסף, שיתף פעולה עם החוקר הפרטי שנשכר על ידי חד-אסף וכן שיתף פעולה עם המשטרה, והודה בחלקו בביצוע העבירות.
25. בכל הקשור לקנס - מספר טעמים מובילים אותי למסקנה שאין להכביד על הנאשם בעניין הקנס:

מצבו הכלכלי, חלקו המועט בפרשה והאתננים הזניחים שהוא קיבל. באשר לפיצוי - יש לשקול בנוסף לסכומים הזניחים שהנאשם קיבל, את העובדה כי קיימים נאשמים נוספים אשר על פי הנטען בכתב האישום הם אלו אשר גרפו את הרווחים מפעילות המרמה. זאת ועוד, נראה שחשיפת המרמה על ידי הנאשם, הביאה לקריאת כיוון שחסכה מחד-אסף משאבים רבים בחקירת מקרה המרמה.

גזר הדין

26. לאור האמור לעיל, בשים לב למתחם העונש שקבעתיו לשיקולים הקשורים לגזירת העונש, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

מאסר לתקופה של 6 חודשים. הנאשם יישא את המאסר בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב ביום 28.12.2017 בשעה 8:00 לצורך קליטה והצבה במשרדי הממונה על עבודות השירות במפקדת מחוז צפון. עבודות השירות יבוצעו במרכז קהילתי דרוזי בשפרעם. הנאשם יועסק 5 ימים בשבוע, 8 וחצי שעות עבודה יומית.

10 חודשי מאסר על תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים, עבירה בה הוא הורשע בתיק זה, ויורשע בה.

קנס בסך של 15,000 ש"ח או 60 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים רצופים ושווים החל מיום 1.1.2018 ובכל 1 לחודש שלאחריו. אי תשלום אחד משיעורי הקנס במלואו ובמועדו, תעמיד את יתרת הקנס לפירעון מיידי.

אני מחייב את הנאשם לפצות את חברת חד-אסף בסכום של 10,000 ₪. הפיצוי ישולם לא יאוחר מיום 1.6.2017, על ידי הפקדתו בקופת בית המשפט. לאחר הפקדת הסכום בקופת בית המשפט יועבר על ידי המזכירות לזכאי לפיצוי.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"א כסלו תשע"ח, 29 נובמבר 2017, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים.